

Ενδεικτικές Απαντήσεις Θεμάτων

A1.

Ο αρθρογράφος πραγματεύεται το ζήτημα του διαδικτύου και των δυνατοτήτων που αυτό παρέχει στη διάδοση της γνώσης. Πράγματι, δύναται κάθε επισκέπτης να αντλεί πληροφορίες καθώς εκμηδενίζονται αποστάσεις και αίρονται οικονομικές αδυναμίες. Βέβαια, διατυπώνονται σχετικές ενστάσεις. Αρκετοί εκφράζουν σκεπτικισμό λόγω ενδεχόμενων άγνωστων κινδύνων. Άλλοι δυσανασχετούν με τα υπαρκτά προβλήματα του τρίτου κόσμου που θυσιάζεται στο βωμό της τεχνολογικής ανάπτυξης, ενώ τέλος κάποιοι σημειώνουν την ανισότητα στη γνώση καθώς αυτή δε διαχέεται ισότιμα και ταυτόχρονα παντού. Εντούτοις, είναι δυνατή η αμφίδρομη σχέση πομπού δέκτη στη διαδικασία της επικοινωνίας, καταργώντας καθιερωμένες εξουσίες, αναδεικνύοντας νέες πραγματικότητες και παρέχοντας τη δυνατότητα ελεύθερης δραστηριότητας κατά περίπτωση. Φανερή όμως προβάλλεται η ανησυχία σχετικά με την κατάργηση μιας κοινότητας που θα μοιράζεται ταυτόσημες εμπειρίες και την ικανότητα αποθησαυρισμού πληροφοριών κάθε μορφής. Εν κατακλείδι, η πληροφορική επανάσταση δεν έχει ολοκληρωθεί και αυτό είναι λογικό να προκαλεί σύγχυση, όπως κάθε τι που βρίσκεται ακόμη σε διαρκή μετασχηματισμό.

B1.

Κατ' αποκλειστικότητα οι κοινές εμπειρίες δύνανται να αποτελέσουν το συνεκτικό στοιχείο που αναδεικνύει την ουσία της έννοιας «κοινότητα». Έτσι, κοινά βιώματα για τα μέλη μιας συμβιωτικής ομάδας – από μια παρέα ως ένα έθνος – συνιστούν οι αξίες που αναγνωρίζουν, τα ιδανικά που διέπουν, τα ήθη που ασπάζονται, η κοινή ιστορική πορεία, εν τέλει η διαμόρφωση ταυτόσημης κοσμοαντίληψης. Ωστόσο, δεδομένος θεωρείται πλέον ο κίνδυνος αποδιάθρωσης του κοινωνικού ιστού λόγω των συνεχώς διογκουμένων ανισοτήτων πάσης φύσεως και της υποβάθμισης των ανθρωπίνων σχέσεων. Περαιτέρω, νέου τύπου κοινωνικές σχέσεις αναδύθηκαν με την πληροφορική επανάσταση, γεγονός που μετασχηματίζει την κοινωνία και θέτει υπό απειλή τους δεσμούς της.

B2. α. Η παράγραφος αναπτύσσεται με συνδυασμό μεθόδων.

- Με τη μέθοδο της διαίρεσης.
Αναλυτικότερα:
διαιρετέα έννοια: «γκρίνια»
διαιρετική βάση: «υπαρκτός εκδημοκρατισμός της γνώσης»
μέλη διαίρεσης: α. άρνηση τεχνολογίας
β. σκεπτικισμός για κάθε νέα τεχνολογία που παρορά τον ανθρωπισμό
γ. ψηφιακό χάσμα

- Με τη μέθοδο των παραδειγμάτων.
Συγκεκριμένα παραδείγματα:

«Ο Πολ Βιρίλιο, για παράδειγμα, έγραψε την “Πληροφορική Βόμβα”.»

Η άποψη που αναφέρεται στα παιδιά της Αφρικής.

Το παράδειγμα του Γουτεμβέργιου και την εξέλιξη της τυπογραφίας στην Ελλάδα.

β. Δομή παραγράφου:

Θεματική περίδος: «Σ’ αυτόν τον υπαρκτό εκδημοκρατισμό της γνώσης ορθώνονται τρεις γκρίνιες.»

Σχόλια – λεπτομέρειες: «Η μία είναι άρνηση ... του δυτικού κόσμου με την Αφρική.»

Περίοδος κατακλείδα: δεν υπάρχει.

B3. α. «Πληροφορική Βόμβα»: τίτλος βιβλίου / συγγράμματος

«Τι να το κάνω εγώ το εμβόλιο για το Αλτσχάιμερ, όταν τα παιδιά της Αφρικής δεν έχουν ούτε ασπιρίνη για τον πυρετό»: αυτούσια μεταφορά άποψης

«Πληροφοριακό άγχος»: επιστημονικός όρος (ψυχολογία)

β. Παραδείγματα μεταφορικής σημασίας του λόγου:

«κύμα εκδημοκρατισμού»,

«πληροφοριακή βόμβα»,

«τυπογραφικό χάσμα»,

«κατακερματισμός της εμπειρίας»,

«πλημμύρα αιρετικών κειμένων»,

«η επανάσταση διασπείρει σύγχυση»,

«το παλιό δεν έχει πεθάνει»,

«το καινούριο δεν έχει γεννηθεί»,

«τα δίκτυα επικοινωνιών ισοπεδώνουν παλιές ιεραρχίες»,

«η πληθώρα διαθέσιμων πληροφοριών μετατρέπεται σε άγχος»,

«το άγχος μεγεθύνεται».

B4.

α) **πιθανών:** ενδεχόμενων

ξεχνάς: λησμονείς

κατακερματισμό: διαίρεση, πολυδιάσπαση

μετατρέπεται: τροποποιείται, αλλάζει, διαφοροποιείται

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

διασπείρει: διαχέει, διασκορπίζει

- β) **υπαρκτό:** ανύπαρκτο, φανταστικό
άρνηση: αποδοχή, κατάφαση
σίγουρος: αβέβαιος, αμφιταλαντευόμενος
προσβάσιμο: δυσπρόσιτο
λογικό: παράλογο

Γ1.

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συμμαθητές και συμμαθήτριες,

Είναι κοινός τόπος ότι το διαδίκτυο είναι ένα μέσο άμεσης και αμφίδρομης επικοινωνίας, ενημέρωσης, ανταλλαγής απόψεων και πληροφοριών, καθώς και ένα πολύ διαδεδομένο πλέον, ιδιαίτερα στους νέους, μέσο ψυχαγωγίας. Η άμεση μετάδοση της πληροφορίας και της γνώσης χωρίς περιορισμούς και η δυνατότητα επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης μεταξύ των χρηστών, σχεδόν χωρίς κόστος – email, σελίδες κοινωνικής δικτύωσης – καθιστούν το διαδίκτυο ένα πολύτιμο εργαλείο που συνεισφέρει στην ισότιμη πρόσβαση στη γνώση και κατ' επέκταση στην ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών.

Ο παγκόσμιος ιστός δίνει τη δυνατότητα σε κάθε χρήστη εύκολα και γρήγορα και οποιαδήποτε στιγμή θελήσει να έχει πρόσβαση σε έναν ασύλληπτο όγκο επιστημονικών και άλλων πληροφοριών που επικαιροποιούνται συνεχώς, ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, βάσεις δεδομένων αλλά και άτυπες μορφές γνώσης, για παράδειγμα ιστολόγια και «wikis». Επιπλέον, μέσω διαδικτύου έρχεται κανείς πιο εύκολα σε επαφή με πολλές μορφές τέχνης – εικονική περιήγηση σε μουσεία και πινακοθήκες – και αντλεί υλικό σχετικά με τη μουσική το θέατρο, τον κινηματογράφο και τη λογοτεχνία.

Παράλληλα η πλοήγηση στο διαδίκτυο μπορεί να φέρει ακούσια τον επισκέπτη σε επαφή με πληροφορίες που ο ίδιος πρωταρχικά αγνοούσε ή δεν είχε αναζητήσει, κινώντας του έτσι το ενδιαφέρον για ποικίλα γνωστικά αντικείμενα. Αντίστροφα, μπορεί κανείς να εκμαιεύσει απάντηση σε πολύ εξειδικευμένο ζήτημα για το οποίο δεν υπάρχει άλλη πηγή ενημέρωσης. Πράγματι, το διαδίκτυο λειτουργεί ως κοινότητα, όπου τα μέλη βοηθούν και στηρίζουν ο ένας τον άλλον. Επιπρόσθετα, η αλληλεπίδραση των χρηστών, κυρίως με τη χρήση των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης, βοηθά στη διάχυση της πληροφορίας και της γνώσης προς όλες τις κατευθύνσεις με ελάχιστο κόπο και κόστος, αναιρώντας αποκλεισμούς και δίνοντας έτσι σε όλους τη δυνατότητα έκφρασης και διαμόρφωσης σφαιρικής άποψης. Μέσα από τη διάδραση του ατόμου στη διαδικτυακή κοινότητα, εξασφαλίζεται ο πλουραλισμός απόψεων και ιδεών και ενισχύεται ο θεσμός της άμεσης δημοκρατίας, καθώς ο καθένας εκφράζει ελεύθερα την άποψή του, χωρίς λογοκρισία. Καταργούνται έτσι οικονομικοί φραγμοί, κοινωνικοί αποκλεισμοί και όλοι έχουν πρόσβαση ισότιμα στη γνώση.

Ο κάθε χρήστης μπορεί επομένως, να επισκεφθεί ηλεκτρονικά διεθνείς βιβλιοθήκες, με επιστημονικά συγγράμματα και πρακτικά συνεδρίων όπως και ιστοσελίδες πανεπιστημίων και ερευνητικών ινστιτούτων. Βέβαια, η πληροφορία δεν είναι γνώση και η μάθηση είναι μια

Μεθοδικό Φροντιστήριο

www.methodiko.net

Βουλιαγμένης & Κύπρου 2, Αργυρούπολη, Τηλ: 210 99 40 999

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

νοητική διαδικασία που ξεκινά από την εύρεση και κατανόηση μιας πληροφορίας – με σωστή χρήση των έξυπνων μηχανών αναζήτησης – την επεξεργασία της, τη συσχέτισή της με προϋπάρχουσες γνώσεις, την κατηγοριοποίηση και απομνημόνευσή της και καταλήγει στη δυνατότητα ανάκλησής της από τη μνήμη και χρήσης της για τη συνθετική παραγωγή νέου υλικού. Για να μπορέσει να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, πρέπει οι μαθητές να ασχολούνται από μικρές ηλικίες με δραστηριότητες, κατάλληλα σχεδιασμένες από τους εκπαιδευτικούς, οι οποίες να αποσκοπούν στη χρήση της πληροφορίας για κάποιο συγκεκριμένο σκοπό. Οι μαθητές θα πρέπει να αναζητούν πληροφορίες από το διαδίκτυο – όπου δεν είναι ταξινομημένες ή ιεραρχημένες – να τις αξιολογούν, να τις συσχετίζουν και να τις αντιπαραθέτουν με απόψεις που βρίσκουν καταγεγραμμένες και σε άλλες πηγές. Στόχος είναι η διαδικασία αυτή να μην είναι μια απλή αναπαραγωγή των πληροφοριών, απόψεων και ιδεών, ώστε να αναπτύσσεται η κριτική σκέψη των μαθητών και η δημιουργικότητά τους.

Οι νέες τεχνολογίες και συγκεκριμένα το διαδίκτυο, εκτός από την πληθώρα πληροφοριών, γνώσεων και απόψεων στις οποίες δίνουν εύκολη πρόσβαση, παρέχουν και νέους τρόπους επικοινωνίας μεταξύ μαθητών αλλά και εκπαιδευτικών. Έτσι, η χρήση του διαδικτύου ως εργαλείου συντονισμού εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων ενισχύει τη συνεργασία στην ευρύτερη εκπαιδευτική κοινότητα, μεταξύ διαφορετικών σχολείων, όχι μόνο σε εθνικό πλαίσιο αλλά και σε παγκόσμιο. Εξάλλου, η μάθηση είναι μια αμιγώς κοινωνική δραστηριότητα · η συνεργασία των μαθητών μεταξύ τους μπορεί να είναι εποικοδομητική, ενώ είναι αδιαμφισβήτητο ότι η επικοινωνία με το δάσκαλο είναι σε κάθε περίπτωση προαπαιτούμενο της ορθής εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Συνεπώς, στα πλαίσια της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σχολείο, το διαδίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αφενός ως πηγή άντλησης πληροφοριών για τις εργασίες που ανατίθενται στους μαθητές και αφετέρου ως μέσο για την καλλιέργεια των δεξιοτήτων επικοινωνίας και παρουσίασης ιδεών και απόψεων. Εκπαιδευτικοί και μαθητές μπορούν να δημιουργούν ιστολόγια και ιστοσελίδες, όπου θα εκφράζουν απόψεις και ιδέες, θα αναρτούν και θα μοιράζονται άμεσα και εύκολα εκπαιδευτικό υλικό.

Επιπλέον, όσο εξελίσσεται η τεχνολογία, θα γίνεται ολοένα και πιο εφικτή και αποτελεσματική και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Βέβαια, η διαδικτυακή εκπαίδευση – παρακολούθηση βιντεο-μαθημάτων μέσω διαδικτύου – πρέπει να λειτουργεί επικουρικά στη διάρκεια των σχολικών χρόνων αφού η φυσική παρουσία του δασκάλου και η σχέση που αναπτύσσει με τους μαθητές είναι αναντικατάστατη. Η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είναι περισσότερο χρήσιμη για όσους αντιμετωπίζουν φυσικά εμπόδια στη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία όπως επίσης και σε μεγαλύτερες ηλικίες, στα πλαίσια της δια βίου μάθησης ή της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Συνοψίζοντας, το διαδίκτυο προσφέρει άμεση πρόσβαση σε μεγάλο όγκο ετερόκλητων πληροφοριών που διαρκώς εμπλουτίζονται και ανανεώνονται και μπορεί, αν χρησιμοποιηθεί σωστά, να αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο για τη συνθετική δημιουργία νέου υλικού στα πλαίσια της διαδικασίας της μάθησης και να συντελέσει στην ανεμπόδιση, διάδοσή της. Αρωγός στην προσπάθεια αυτή πρέπει και μπορεί να είναι το σχολείο, που καλείται να εκσυγχρονιστεί για ανταπεξέλθει στη νέα πραγματικότητα.

Σας ευχαριστώ για το χρόνο που μου διαθέσατε.

ΜΕΘΟΔΙΚΟ

Επιμέλεια: Αντώνης Σαρρής, Ρούλα Κυρίτση

Μεθοδικό Φροντιστήριο

www.methodiko.net

Βουλιαγμένης & Κύπρου 2, Αργυρούπολη, Τηλ: 210 99 40 999